

ÅRSRAPPORT 2025

Kunnskap fra barn viser vei

FORANDRINGSFABRIKKEN

1 KORT OM FF

s. 4 Forandringsfabrikken Kunnskapssenter

s. 5 Nøkkeltall for 2025

2 HOVEDOMRÅDENE

s. 7 Kunnskapsinnhenting

s. 15 Barns rettigheter

s. 19 Fag, utdanning og forskning

s. 26 Nasjonale myndigheter

s. 32 Proffer og regioner

3 INTERNASJONALT ARBEID

s. 41 FFs internasjonale arbeid

s. 42 Opplæring i Forandringsmetoden

s. 43 Internasjonale prosjekter

s. 44 Internasjonale besøk

4 ARRANGEMENTER

s. 47 Mathildedagen

s. 51 Arendalsuka

5 STYRING OG ORGANISERING

s. 55 Organisering, styring og finansiering

s. 57 Faglige råd

s. 61 Takk fra styret

s. 62 FFs arbeid med FNs bærekraftsmål

www.forandringsfabrikken.no

Forandringsfabrikken ChangeFactory

Changefactory_forandringsfab

Forandringsfabrikken Kunnskapssenter

1

KORT
OM FF

FORANDRINGSFABRIKKEN KUNNSKAPSSENTER

Hvorfor kunnskap direkte fra barn?

Barn og unge må oppleve at barnehagen, skolen, hjelpetjenester, politi og rettssystem er trygge og nyttige for dem. Barn og unge rundt i hele landet har erfaringer fra å møte disse systemene og råd til hvordan de kan bli best mulige. Myndigheter, fagfolk og studenter mangler ofte denne kunnskapen fra representative utvalg barn og unge som en beslutning angår, når rammer og hva som er god praksis skal bestemmes - lokalt og nasjonalt.

Kunnskap fra barn og unge må, sammen med forskning og praksiskunnskap, være en viktig del av kunnskapsgrunnlaget når beslutninger skal tas om lover og annet rammeverk, gode satsinger og tiltak for barn og unge. hva utdanningene på oppvekstfeltet skal inneholde - og i arbeidet med å videreutvikle god praksis i barnehager, skoler, tjenester, politi, rettssystem og kriminalomsorg.

Mer enn 15 år med kunnskapsinnhenting

Forandringsfabrikken (FF) har i mer enn 15 år systematisk hentet inn erfaringer og råd fra barn og unge om hvordan de opplever barnehager, skoler, hjelpetjenester, politi og rettssystem. I 2017 åpnet statsministeren Forandringsfabrikken Kunnskapssenter. Målet er å best mulig samle kunnskap fra barn og unge i ulike livssituasjoner, om systemene laget for dem. Så langt vi vet, finnes det få kunnskapssentre i Europa som har som viktigste formål å hente inn og formidle kunnskap direkte fra grupper av barn og unge, om systemene de er i, og der barn og unge selv er hovedpersonene når kunnskapen skal formidles. FF søker stadig samarbeid med lignende organisasjoner i andre land.

Deltakende og praksisrettet metode

For å hente inn, systematisere og formidle oppsummerte erfaringer og råd fra barn og unge, brukes en deltakende og praksisrettet metode. FF har kalt den Forandringsmetoden. Forandringsmetoden er utviklet i tett samarbeid med barn og unge. Den tar på dypt alvor at barn har rett til å si sin mening, på måter som oppleves trygge for dem. Metoden består av prosessbeskrivelser og verktøy som bidrar til at mange ulike barn og unge kan delta. Den bygger på Participatory Learning and Action (PLA), en deltakende metode brukt i aksjonsforskning.

Trygghet er viktigst

Erfaringene og rådene hentes inn direkte fra barn og unge på samlinger eller en-til-en. Samlingene organiseres med vekt på å sikre at de oppleves engasjerende, viktige og tryggest mulig for de barna som deltar. De voksne som tilrettelegger er blant annet trent av barn til å møte barn og unge med åpenhet og menneskevarme. Dette bygger på hovedfunn fra barn om hvordan voksne må være, for at barn skal kunne fortelle ærlig.

Erfaringer og råd oppsummeres

Erfaringer og råd fra samlingene dokumenteres i referater og annen skriftlig og visuell dokumentasjon. Dataene oppsummeres og systematiseres. Det gjøres ikke koblinger til teori. Erfaringer og råd som går igjen fra mange barn og unge på mange steder i landet, blir hovedsvar. Dette kaller vi kunnskap fra barn.

Barn og unge presenterer

Kunnskapen fra barn presenteres i rapporter, filmer, podcaster, bøker og "live". Deltakere i undersøkelser kan inviteres med videre, som proffer, i formidlings- og fagutviklingsarbeid. Proffene presenterer kunnskap direkte fra barn til politikere, nasjonale myndigheter, fagfolk og studenter.

NØKKELTALL FOR 2025

3689 studenter og
fagfolk møtt

336 proffer som har vært
med på fagformidling

over
500 proffer som har
vært med på
profftilbud

37 filmer laget

35 møter med
politikere

30 skriftlige
høringsinnspill

10 muntlige
høringsinnspill

77 profftreff

71 proffaktiviteter

13 helgesamlinger

2

HOVED-
OMRÅDENE

KUNNSKAPS- INNHEITING

Forandringsfabrikken henter inn kunnskap fra barn og unge gjennom undersøkelser, rådsinnhenting og annen kunnskapsinnhenting

FF HAR HENTET INN KUNNSKAP FRA

+ 16 000

BARN OG UNGE 2009-2025

KORT OM FORANDRINGS- METODEN

Metoden for innhenting av data er utviklet av FF med utgangspunkt i aksjonsforskningsmetoden Participatory Learning and Action (PLA). Det benyttes ulike kreative og visuelle verktøy for å gjøre det trygt og spennende å delta i undersøkelsene. Trygghet er en grunnleggende del av gjennomføringen, og undersøkerne har ansvar for å gjøre rommet trygt for alle barn.

Svar som går igjen løftes fram som hovedsvar eller hovedfunn, uten å kobles til teori. Det presenteres som kunnskap fra barn i rapporter, bøker, filmer og podcaster. Barn inviteres til å være med å gjøre systemer enda bedre for barn som vokser opp etter dem, derfor kaller vi metoden Forandringsmetoden.

Forandringsfabrikkens undersøkelser er ikke å betrakte som forskning, men følger samtidig bestemte metodekrav som skal sikre at vi på en etterrettelig måte dokumenterer barns erfaringer og råd. I undersøkelsene deltar utelukkende barn som ikke har deltatt i Forandringsfabrikkens undersøkelser tidligere. Dette skiller undersøkelsene fra det FF kaller rådsinnhenting. Vi mener kunnskap fra barn er et viktig supplement til forskningskunnskap.

Metoden oppsummert

- Deltakende metode med stort fokus for å gjøre det trygt for barn å delta
- Både kvalitativ og kvantitativ tilnærming
- Engasjerer alle barn, også barn som ikke kan eller ikke er glad i å snakke
- Kreative og visuelle verktøy sammen med dialog
- Systematisk og etterprøvable, og skal gi en pålitelig beskrivelse av barns erfaringer
- Erfaringene og rådene oppsummeres uten å tillegges egen mening eller tolkning

Ansvar for metoden

Professor Marit Skivenes og professor Arild Bjørndal har hatt ansvar for kvalitetssikring av Forandringsfabrikken sitt arbeid med undersøkelser. En forsker bidrar i tillegg i gjennomføringen av hver av undersøkelsene. Forandringsfabrikken har i mer enn 10 år samarbeidet med forskere om arbeidet med kunnskapsinnhenting.

Fagfolk og forskere bistår

Forskere eller sentrale fagpersoner i praksisfeltet inviteres til å bistå i vurderingen av hvilke tema og spørsmål som er viktigst for landet. I formuleringen av de endelige spørsmålene etterstreber Forandringsfabrikken at de stilles på en måte som barn vil forstå og som de kan relatere seg til. Før intervjuguiden ferdigstilles, vurderes spørsmålene derfor av fagkonsulenter og/eller fagfolk som kjenner den aktuelle aldersgruppen og temaet.

HENTE INN KUNNSKAP

Fabrikkarbeidere henter inn erfaringer og råd fra barn og unge rundt i landet, om hvordan systemer for barn oppleves av barn og unge som er i systemet nå, eller som har vært det i løpet av de siste to årene. De blir spurt om råd til hvordan systemene kan føles trygge og nyttige for barn.

LAGE RAPPORTER

Når kunnskapen er hentet inn i undersøkelser og rådsinnhenting, oppsummeres svar som har gått igjen fra mange unge, mange steder i landet, i rapporter. Disse rapportene inneholder kunnskap direkte fra barn og unge, publiseres på FFs nettsider, og distribueres til politikere, fagfolk og myndigheter.

FORMIDLE TIL MYNDIGHETER

Politikere kan få kunnskap fra barn og unge gjennom skriftlige høringsinnspill hvor kunnskap fra rapporter og hefter presenteres, muntlige høringsinnspill hvor proffer besøker Stortinget og presenterer hovedsvar fra barn og unge, eller i politiske møter hvor proffer og politikere har dialog.

FORMIDLE TIL STUDENTER

Studenter kan lære kunnskap fra barn og unge gjennom å lese rapporter og hefter, se filmer, høre podcast, gjennomføre undervisningsopplegg laget av barn og unge, eller oppleve at proffer er med i undervisning.

FORMIDLE TIL FAGFOLK

Fagfolk kan lære kunnskap fra barn og unge gjennom at proffer holder foredrag, lese rapporter og hefter, se filmer, høre podcast eller gjennom ulike opplegg laget basert på kunnskap fra barn.

LAGE FORMIDLINGS-MATERIALE

Kunnskapen direkte fra barn og unge i rapportene kan videre presenteres for eksempel i bøker, kunnskapsfilmer, podcast og undervisningsopplegg. Da presenterer barn og unge, ofte noen av dem som har deltatt i kunnskapsinnhenting, hovedssvar. De kommer også med utdypninger og eksempler knyttet til svarene.

HVOR I NORGE VI HAR HENTET INN RÅD FRA BARN OG UNGE I 2025

SAMARBEID ALLTID MED MEG

106 elever 12-17 år om tverrfaglig samarbeid

FORANDRINGSFABRIKKEN

KUNNSKAP OM TVERRFAGLIG SAMARBEID

I rapporten SAMARBEID ALLTID MED MEG gir 106 elever, i alderen 12-17 år, råd til hvordan voksne som jobber på skoler kan samarbeide med elever for å lage trygge og nyttige tverrfaglige samarbeid.

RAPPORT, UTGITT 2025

FORSTÅ FØRST

50 barn 10-18 år om flytting i barnevernet

FORANDRINGSFABRIKKEN

KUNNSKAP OM FLYTTING OG TILBAKEFØRING

I rapporten FORSTÅ FØRST gir 50 barn, i alderen 10-18 år, råd om hvordan voksne som jobber i barnevernet kan samarbeide med barn for å bestemme flytting og tilbakeføring.

RAPPORT, UTGITT 2025

KUNNSKAPSINNHEITING PÅ OPPDRAG

Forandringsfabrikken gjennomfører også kunnskapsinnhentinger på oppdrag fra statlige utvalg, myndigheter, organisasjoner og tjenester. I 2025 hentet FF inn svar gjennom tre ulike oppdrag:

Ekspertutvalget om organisering og styring av statlig barnevern

FF hentet inn svar fra 42 barn 14-18 år, som bor eller nylig har bodd på barnevernsinstitusjon, om hva målet med barnevernsinstitusjon burde være og hva som er kjennetegn på en god institusjon. Svarene ble overlevert til ekspertutvalget og brukt som kunnskapsgrunnlag i rapporten "Omsorg og ansvar – Styring og organisering til barnas beste".

Barnevern- og helsenemndas arbeid med barnevennlige prosesser

FF hentet inn svar fra 41 barn 14-17 år, som har erfaring fra nemnda, om hvordan det oppleves å være i nemndslokalene, og hvordan nemnda må være for at det skal oppleves trygt nok å fortelle ærlig til dommere.

Etablering av Nasjonal enhet for undersøkelse av svikt mot barn

FF hentet inn svar fra 40 barn 14-18 år, som har vært utsatt for alvorlig vold, overgrep eller alvorlig omsorgssvikt, eller har vært nære venner av et barn som har dødd. Barna delte råd om hvordan enheten kan sikre at barn får uttale seg på trygge måter i utredning av alvorlige hendelser.

BARNES RETTIGHETER

Forandringsfabrikken jobber med å løfte barns rettigheter etter FNs barnekonvensjon artikkel 3, 12 og 16, både på individ og systemnivå

FFS ARBEID MED BARNES RETTIGHETER

Forandringsfabrikken har de siste årene hatt et særlig fokus på å jobbe med rettighetene hvert barn har etter barnekonvensjonen (BK) art. 3, 12 og 16 og de rettighetene grupper av barn har etter artikkel 3 og 12.

Sammenheng mellom kunnskap fra barn og art. 3, 12 og 16

Artikkel 3, 12 og 16 beskriver hvordan voksne må møte hvert enkelt barn i alle handlinger og avgjørelser som angår barnet: Barnet må få nok og forståelig informasjon, få snakke trygt, få vite det og uttale seg før noe det har sagt/gjort deles og barnet må tas på alvor i beslutninger. Barnerettsjurister har gjennom disse årene pekt på hvordan kunnskapen fra barn og artikkel 3, 12 og 16 har svært mange paralleller.

Fokus på barn under 18 år sine rettigheter på systemnivå

Forandringsfabrikken har i 2025 hatt et stort fokus på grupper av barn under 18 år sin rett til å bli tatt på alvor i avgjørelser som angår dem, etter barnekonvensjonens art. 3 og 12. Dette er sentralt for å sikre barnekonvensjonen, men også for å lage gode og treffsikre tiltak, lover og annen politikk for de barna det gjelder. FF mener det i Norge er gjort viktige innsatser for å høre grupper av barn, gjennom elevråd, ungdomsråd, paneler og ekspertgrupper, men at mye gjenstår når det gjelder å sikre denne rettigheten for yngre barn og barn i utsatte livssituasjoner. FF har satt fokus på disse rettighetene overfor stortingspolitikere, departement, direktorat, statsforvaltere og utvalgte kommuner.

Samling i forskningsprosjektet PARTICIPATION i regi av DIPA-senteret på Universitetet i Bergen, ledet av professor Marit Skivenes

Forandringsfabrikken bidro i konferanse om barns rett til helsehjelp, arrangert av forskergruppa for barnerett ved Universitetet i Tromsø

NORGES RAPPORTERING TIL FNs BARNEKOMITÉ

FNs barnekomité overvåker hvordan stater gjennomfører sine plikter etter FNs barnekonvensjon, og hvert 5. år må myndighetene rapportere til barnekomiteen om hvordan barns rettigheter sikres. Norges syvende rapportering til barnekomiteen startet i 2023.

Forandringsfabrikken sendte i to omganger rapporter til barnekomiteen, om status på hvordan barns rettigheter er sikret i Norge, sett fra grupper av barn, inkludert barn i utsatte livssituasjoner.

I februar 2025 deltok unge under 18 år fra FF på pre-session hos barnekomiteen i Geneve. De forklarte hovedsvar fra mange barn og ulike områder der barnekonvensjonen ikke sikres i Norge.

Noe av det som ble forklart:

- Artikkel 12 i barnekonvensjonen sikres ikke godt nok når tiltak, satsinger og rammer skal bestemmes nasjonalt eller lokalt
- Synspunkter fra grupper av barn beslutningene angår blir sjeldent hentet inn, beskrevet, vurdert eller vist hvordan de er vektlagt
- Mange barn i Norge forteller ikke det viktigste til voksne i skolen eller hjelpetjenester, fordi de ikke vet hva som skjer med det de forteller og hvem som får vite det
- Bruk av fysisk makt, isolasjon, kroppsransaker, låste institusjoner og fotfølging begrunnes i barns rett til beskyttelse, omsorg og at det er til barnas beste

Medlemmene i komiteen stilte mange spørsmål og understreket at barnekonvensjonen ikke er realisert før den faktisk fungerer for barn.

Leder av barnekomiteen, Ann Skelton, med proffer

Bragi Guðbrandsson og Mary Beloff fra barnekomiteen med proffer og fabrikkarbeidere

Norge på høring i barnekomiteen

I mai svarte norske myndigheter på spørsmål fra komiteen i Geneve. Dette er en viktig del av Norges rapportering for hvordan myndighetene ivaretar barns rettigheter og høringen ble grunnlaget for anbefalinger som barnekomiteen ga Norge for de neste fire årene. Komiteen hadde tatt på dypt alvor innspillene fra barna under 18 år i Norge. Komiteen begrunnet flere av spørsmålene de stilte til myndighetene, i kunnskapen de hadde fått fra barna. I avslutningen takket de barna spesielt for å ha informert komiteen på troverdige og engasjerende måter.

Barnekomiteen ga Norge merknader

Som avslutning på Norges rapportering til barnekomiteen ga komiteen Norge til slutt over 40 merknader til hvordan Norge bedre må sikre barns rettigheter etter barnekonvensjonen (Concluding observations). Barnekomiteen understreket norske beslutningstakeres forpliktelse til å høre grupper av barn og at prosesser og beslutninger det offentlige gjør må være informert av synspunktene til representative grupper av barn under 18 år.

Direktør for Barneverns- og helsenemnda Ingvild Aartun, proff Tavar, barneminister Lene Vågslid, barneombud Mina Gerhardsen og fabrikkarbeider Glorija

Proff Tavar, medlem i FNs barnekomité Bragi Guðbrandsson og fabrikkarbeider Glorija

Professor Lena Bendiksen, fabrikkarbeider Glorija, medlem i FNs barnekomité Mary Beloff, proff Tavar og professor Trude Haugli

The image features three hands of different skin tones—dark brown, light brown, and white—raised against a dark red background. The hands are positioned on the left side of the frame, with the fingers pointing upwards. The background is a gradient of dark red, with a lighter orange glow on the left side. The text is overlaid on the right side of the image.

FAG, UTDANNING OG FORSKNING

Forandringsfabrikken tilrettelegger for at ungdommer kan formidle kunnskap fra barn og unge, sammen med barns rettigheter, direkte til fagfolk og studenter

FORMIDLING TIL FAGFOLK OG STUDENTER

Kunnskap fra barn i rapporter og bøker

Grunnmuren for FF sitt arbeid er kunnskap fra barn - det vil si oppsummerte erfaringer og råd fra barn og unge, fra kunnskapsinnhentinger. I rapporter, rådshefter og verktøyhefter presenteres kunnskap fra barn og unge. I bøker utgitt på Universitetsforlaget presenteres kunnskap fra barn og unge sammen med bidrag fra universitetsansatte og fagfolk. Rapporter og bøker spres til fagfolk og studenter, sammen med annet materiell som er laget bygd på kunnskap fra barn.

Kunnskap fra barn i filmer og podcast

Rapportene og bøkene er grunnlag for filmer og podcast. Temaene og rådene som formidles i filmer og podcast utarbeides bygd på hovedsvarene i FFs kunnskapsrapporter og barns rettigheter. Kunnskap fra barn formidles i filmer og podcast av barn og ungdom. I enkelte filmer bidrar også fagfolk og jurister.

Kunnskap fra barn "live"

Kunnskap fra barn presenteres også "live" for fagfolk, studenter og forskere. En gruppe proffer (ungdommer i FF) presenterer da hovedsvar fra kunnskapsinnhentinger, ofte sammen med beskrivelser av artikkel 3, 12 og 16 i barnekonvensjonen. Dette arbeidet gjøres for at kunnskap fra barn og unge enklest mulig skal nå ut til fagfolk og studentene på utdanningene.

FORMIDLING PÅ FILM

FF produserer filmer og podcaster til studenter og fagfolk i barnehager, skoler, hjelpetjenester, politi og rettssystem. I filmer og podcast er det unge som formidler kunnskap fra barn hentet inn i ulike kunnskapsinnhentinger. FF har detaljerte rutiner med tilhørende risikovurderinger for å sikre at det oppleves trygt for barn og unge å delta på film eller podcast, og for at personvernet deres ivaretas.

Ungdommer med egen erfaring fra temaet inviteres til å presentere kunnskapen i film eller podcast. De informeres om formålet, hvem som kan se filmene eller høre podcastene, at det er kunnskap fra barn og unge som skal formidles og at det er frivillig å delta. Ungdommene velger hvilke råd de ønsker å formidle. De får se eller høre sitt bidrag for godkjenning før det brukes.

SKOLE

Fra plaging til inkludering

Filmer hvor elever gir råd til voksne på skoler om hvordan de kan jobbe med inkludering og fellesskap for å forebygge plaging og skape trygge klassemiljø. Elever forklarer hva voksne kan gjøre for å bli kjent med elevene, hjelpe elever å bli kjent og trygge på hverandre, og gjøre det trygt å snakke om plaging. I egne filmer forklarer fagfolk hvorfor voksne bør lytte til råd fra elever og jobbe mye og ofte med inkludering og fellesskap på skolen.

HELSE

Forebygging av rus i skolen

Film hvor ungdommer forklarer hvordan trygghet på skoler kan bidra til å forebygge rus, og hvordan denne tryggheten kan skapes.

Forebygge rus i skole og hjelpetjenester

Film hvor ungdommer forklarer hvorfor det å lære å snakke om følelser kan bidra til å forebygge rus, og hvordan dette kan gjøres.

Informasjon til ungdom om rus

Film hvor ungdommer forklarer hvilken informasjon unge trenger om rus og hvordan denne informasjonen kan gis.

Når voksne er bekymret

Film hvor ungdommer forklarer hvordan fagfolk kan møte barn på trygge måter ved bekymring om rus og hvordan de kan ta opp bekymringen på en klok måte.

BARNEVERN

Meldingsavklaring og undersøkelse i samarbeid med barn

Filmer hvor ungdommer gir råd til barnevernet om hvordan de kan sikre barns rett til å bli samarbeidet med når barnevernet får en bekymringsmelding og skal undersøke. Jurister bidrar på filmene med forklaringer av barns rettigheter.

Hjelpetiltak i samarbeid med barn

Filmer hvor ungdommer gir råd til barnevernet om hvordan de kan sikre barns rett til å bli samarbeidet med når barnevernet skal gi hjelpetiltak i hjemmet og skal følge og evaluere hjelpetiltak. Jurister bidrar på filmene med forklaringer av barns rettigheter.

Oppfølging av barn i fosterhjem og institusjon

Filmer hvor ungdommer gir råd til barnevernet om hvordan de kan sikre barns rett til å bli samarbeidet med når barnevernet skal følge opp barn som bor i fosterhjem eller institusjon. Jurister bidrar på filmene med forklaringer av barns rettigheter.

OPPVEKST PÅ TVERS

Hvorfor bestemme sammen med barn

Filmer der ungdommer, rektorer, lokale og nasjonale politikere fra Norge, Sverige og Danmark forklarer hvorfor barn må få være del av beslutninger som angår dem på skoler, lokalt og nasjonalt.

Hva kan skje om beslutningstakere ikke tar barns synspunkt på alvor

Filmer der unge fra Norge, Sverige og Danmark forklarer hvilke konsekvenser det kan få dersom barn ikke blir tatt på alvor i beslutninger som angår dem lokalt og nasjonalt.

FORMIDLING LIVE

Proffer (ungdommer i FF) som ønsker det, kan presentere kunnskap fra barn direkte for studenter og fagfolk, fysisk eller digitalt. En gruppe proffer presenterer hovedsvar fra kunnskapsinnhentinger med barn, ofte sammen med forklaringer på artikkel 3, 12 og 16 i barnekonvensjonen. Temaer kan være skole, helsetjenester, forebyggende tjenester, barnevern, politi eller rettssystem. Trygghetsrutiner med risikovurderinger sikrer at dette gjennomføres på en trygg måte.

Proffene som deltar må ha erfaring fra systemet og temaet foredraget handler om. De forklarer råd som går igjen fra mange barn, og kan utdype dette med eksempler fra sine møter med det systemet. Proffenes rolle er ikke å fortelle sin historie, men å løfte svar som har gått igjen fra mange barn og ungdommer. Ofte deltar tre til fem proffer, som fordeler mellom seg hvilke hovedsvar de selv ønsker å løfte. Fabrikkarbeidere forbereder sammen med proffene. Underveis i presentasjonen tilrettelegger fabrikkarbeideren ved å stille spørsmål og bidra til at det er trygt for proffene å forklare og utdype hovedsvar.

Her følger noen eksempler på når proffer presenterte kunnskap fra barn for fagfolk og studenter i 2025.

BARNEHAGE

Proffer ga råd til barnehagestudenter på Dronning Mauds Minne høgskole, og det ble vist filmer der barn 2-5 år presenterte råd om hvordan barnehager må være slik at de kjennes trygge for barn.

SKOLE

Proffer ga råd til spesialpedagogikkstudenter på UiB om hvordan tverrfaglig samarbeid kan gjøres på trygge måter for barn, hvordan tilrettelegge for at barn kan snakke trygt, og hvordan gi god ekstrahjelp i skolen.

Proffer ga råd til studenter på lærerutdanningen på Lund Universitet (Sverige) sammen med en svensk elevorganisasjon, om hvordan lærere kan samarbeide med både enkelt elever og med grupper av elever. Proffene forklarte oppsummert kunnskap fra mange elever og møtte deretter studentene i mindre grupper.

PSYKISK HELSE

Proffer ga råd til tannlege- og tannpleierstudenter ved UiO om hvordan tannleger kan gjøre det trygt for barn og unge å fortelle om vold og overgrep og hvordan beskytte barn ved å samarbeide med dem.

Proffer ga råd og hadde case (øving på ulike situasjoner) for psykologstudenter på UiT. Proffene forklarte hvordan behandlere kan skape tillit til barn og unge og samarbeide med dem for å gi nyttig hjelp. Studentene jobbet i grupper, og hver gruppe fikk besøk av en proff. Studentene fikk øve seg på å møte ungdommer i ulike situasjoner.

UTESEKSJONEN

Proffer ga råd til uteseksjonen i Oslo om hvordan de må jobbe for at ungdommer skal få tillit til dem, hvordan de kan vise at de forstår bak handlingene og uttrykkene til barn, og hvordan de kan samarbeide med barn om bekymringsmelding.

BARNEVERN

Proffer ga råd til barnvernsstudenter på USN om hva som er god profesjonalitet sett fra kunnskap fra mange barn, og hvordan barns rettigheter etter §1-3 og §1-4 i barnevernloven kan sikres på gode måter i barnevernet.

Proffer ga råd til fagfolk i barnevernstjenester i Bergen om hvordan de kan gjøre det trygt for barn i kontakt med barnevernet og hvordan de kan samarbeide med dem når det er konflikt mellom foreldre.

KRIMINALITET

Proffer ga råd på Rusfeltets hovedorganisasjon sin fagkonferanse RUS OG STRAFF, om hva som er trygge og nyttige måter å møte barn på når de strever med rus, og hva som kan bli konsekvensene når kontroll og straff blir fokuset.

Proffer ga råd til forebyggende enheter i to politidistrikter. De forklarte hva som skaper trygghet og tillit, hva som kan være årsaken til at ungdom gjør kriminalitet, og hvordan bekymringssamtaler kan gjennomføres på måter som oppleves trygge for barn.

LIVE FORMIDLING TIL FAGFOLK

LIVE FORMIDLING TIL STUDENTER

SAMARBEID MED FORSKERE

Et godt kunnskapsgrunnlag må bestå av flere kunnskaper: kunnskap fra forskning, kunnskap fra fagfolk og kunnskap fra barn. For å utvikle gode systemer for barn er det avgjørende med forskning som aktivt innhenter barns egne synspunkter og utvikler metodikk for å bedre lytte til dem. FF samarbeider derfor med forskere for å sikre at barns kunnskap og prosessrettigheter blir en tydelig og viktig del av forskningsprosjekter som omhandler ulike systemer som møter barn og unge.

FF har bidratt på ulike måter i slike prosjekter, men alltid med samme mål: å styrke barns synspunkter i forskningen. Dette har blant annet innebåret å gi innspill til spørsmål barn og ungdom bør stilles med vekt på løsninger og råd til systemene. FF har også arrangert workshops og samlinger for å hente inn svar fra barn og unge, som deretter formidles til forskerne for å sikre at barnas svar kommer tydelig frem. I tillegg har ungdommer gitt tilbakemeldinger underveis i prosjektene til f.eks. utvikling av metoder, anbefalinger og modeller. Ungdommenes innspill bygger på kunnskap som er hentet inn fra flere barn og unge på det aktuelle temaet og barns prosessrettigheter. Ungdom har vært med å løfte funn fra forskningsprosjekt på konferanser og fagdager. FF har også samarbeidet med forskere om å formidle barns perspektiver i artikler rettet mot studenter, fagpersoner og andre forskere.

Målet med dette arbeidet er å sikre at forskningsprosjekter som handler om systemer for barn og unge baserer sine resultater, verktøy, metoder og anbefalinger på faktisk kunnskap fra barn. På den måten blir løsningene som utvikles mer relevante, treffsikre og i tråd med barns menneskerettigheter.

#Care4youngteeth<3

I prosjektet ble det utviklet undervisningsopplegg om tannhelse for 8. trinn, målkort for bruk på tannklinikken, og nettside med informasjon til unge om hvordan ta vare på munnen. Der ble det kontinuerlig innhentet innspill og tilbakemeldinger fra barn og unge for å sikre at det som ble utviklet bygget på svar fra barn og ble treffsikkert for dem. I 2025 ble svar fra barn og unge oppsummert og publisert i et fagfelleverdert tidsskrift med tittel "A bit chill, a bit silly" a qualitative study on adolescents' views of dental clinical encounters in Norway.

Orchid

Prosjektet Orchid (Oral health care services for Children victims of violence and sexual abuse) har som mål å bedre tannhelsetjenestens mulighet til å oppdage vold og overgrep mot barn, både i tannklinikker og barnehus. I 2025 bidro proffer på avslutningskonferansen for prosjektet "Bak smilet". Proffer løftet kunnskap om hvordan tannhelsetjenesten kan sikre barns prosessrettigheter ved bekymring for vold, overgrep og omsorgsvikt og hvordan de kan møte barn på en trygg måte.

A close-up photograph of a hand holding a clear glass ampoule. The ampoule contains a white, powdery substance. A white, braided rope is tied around the neck of the ampoule in a knot. The background is dark and out of focus.

NASJONALE MYNDIGHETER

Forandringsfabrikken tilrettelegger for at ungdommer kan formidle kunnskap fra barn og unge, sammen med barns rettigheter, direkte til nasjonale myndigheter

HVORDAN FF JOBBER MED PÅVIRKNINGSARBEID

Rådene barn og unge har til nasjonale og lokale myndigheter har i mer enn 10 år vært med å påvirke lovverk, retningslinjer og satsinger. Kunnskap fra representative grupper av barn sammen med barns menneskerettigheter er dermed grunnlaget for alt påvirkningsarbeidet som Forandringsfabrikkens gjør. Gjennom å presentere budskapet i møter og dialoger med politikere, representerer ungdommer fra FF mange barn og unge. Forandringsfabrikken gir innspill skriftlig og muntlig til Stortinget, departementer og direktorater.

I møter med politikere og myndigheter presenterer proffer innspill som bygger på kunnskapsinnhentinger og barns prosessrettigheter. Proffenes rolle er ikke å fortelle sin historie, men å løfte svar fra flere barn og ungdommer. Proffene velger selv om de ønsker å være med på slike møter. I forkant av møtet forbereder fabrikkarbeider og proffer seg for å snakke om hva som er tema for møtet, hvilke innspill som er viktige å gi, og proffene fordeler innspill og forklaringer som bygger på kunnskapsinnhentinger og barnerettigheter seg imellom. Dette gjøres i et samarbeid mellom proffer og fabrikkarbeidere.

Møter med politikere

Proffer inviteres til å presentere kunnskap fra representative grupper barn i møter med politikere. En viktig del av FFs påvirkningsarbeid er å legge til rette for at barn og unge, også de i utsatte livssituasjoner, kan snakke direkte til dem som har makt. I disse møtene får politikerne presentert oppsummerte råd fra representative grupper av barn til hva som er gode løsninger sett fra dem det gjelder.

Muntlige høringsinnspill

Proffer presenterer kunnskap fra representative grupper barn i ulike høringer og innspillmøter om saker som angår barn. Proffer deltar på høringer i Familiekomiteen, Justiskomiteen, Utdannings- og forskningskomiteen og Helse- og omsorgskomiteen på Stortinget. Proffer deltar også på innspillmøter som arrangeres av departementer, direktorater og offentlige utvalg.

Skriftlige høringsinnspill

FF gir skriftlige høringsinnspill til saker på oppvekstfeltet. Kunnskapen fra barn er alltid utgangspunktet for skriftlige innspill sammen med barns rettigheter etter barnekonvensjonen. FF skriver bare innspill på temaer som FF tidligere har hentet inn innspill fra barn om. Innspillene skrives i samarbeid mellom unge i FF med egen erfaring fra systemet det gis innspill til, i samarbeid med en fabrikkarbeider.

Samarbeid med organisasjoner

FF samarbeider med organisasjoner på skole, helse, justis og barnevernsfeltet i påvirkningsarbeid. Samarbeidet kan gå ut på å utveksle innspill, løfte noen felles innspill i høringer, bidrag på fagdag/konferanser, innlegg i media eller innspill sammen til myndigheter.

Barne- og familieminister Lene Vågslid

Feiring med familie- og kulturkomiteen på Stortinget etter at det ble vedtatt å gi barn partsrettigheter fra de er 12 år

PROFFENE TAKKET POLITIKERNE

Senterpartiet

Arbeiderpartiet

Sosialistisk Venstreparti

Høyre

Fremskrittspartiet

Venstre

PROFFER HAR GITT INNSPILL TIL STORTINGSPOLITIKERE

SYSTEMINNSPILL

SKOLE OG BARNEHAGE

Statsbudsjett

FF spilte inn at Utdanningskomiteen må be Kunnskapsdepartementet om å følge opp anbefalingen fra FNs barnekomité og lovfeste barns rett til å få informasjon og uttale seg før opplysninger om dem deles. FF spilte også inn at utdanningskomiteen må sikre at synspunkter fra barn er innhentet, vektet og vurdert før vedtak gjøres.

Endringer i opplæringslova og privatskolelova (utvidelse av adgangen til fysisk inngripen)

FF spilte inn at lovforslaget ikke burde vedtas, bygd på oppsummert kunnskap fra barn. FF advarte komiteen om risikoen for at elever mister tillit, opplever skolen som et skummelt sted og lærer dårligere. NKVTS sin omfangsundersøkelse viser at kun 1 av 5 unge 12-16 år utsatt for vold eller overgrep har fortalt det til noen i det offentlige, det vil si at voksne på skolen kan stå i fare for å bruke fysisk makt på elever som allerede er utsatt.

Forslag til utvidelse av adgangen til informasjonsdeling ved skolebytte

FF spilte inn at lovforslaget ikke var i tråd med barnekonvensjonen artikkel 3, 12 og 16. Kunnskapen fra barn og barnekonvensjonen er tydelig på at barn først må få informasjon og uttale seg trygt og fritt før voksne på skolen kan vurdere om opplysninger om eller fra barn skal deles.

BARN OG FAMILIE

Styring og organisering av statlig barnevern

FF ga innspill om at det trengs grunnleggende endringer i institusjonsbarnevernet. Tilsyn må endres og alle endringer fremover for barneverninstitusjoner må bygge på synspunkter fra grupper av barn som bor på eller nylig har bodd på institusjon. Vurderinger av hva som er god kvalitet må bygge på disse synspunktene.

Endringer i barnevernloven (Kvalitetsreformen)

FF ga innspill og fikk flere gjennomslag i barnevernloven. Komiteen gjorde vedtak om at barn partsrettigheter i barnevernet skal senkes fra 15 til 12 år. De vedtok også at flere barn skal kunne bo i kommunale botiltak og vedtok et kompetansekrav som gir barnevernet og barneverninstitusjoner mulighet til å ansette ulike ansatte med ulik kompetanse og at det skal bli enklere for barn å bo langvarig i fosterhjem.

Gjennomslag i barneloven

I barneloven ble det gjort flere viktige endringer for barn. Barn fikk rett til å snakke med mekler uten samtykke fra foreldre, hele første kapittelet for loven handler om barns rettigheter og alderen for organisasjonsfrihet ble senket.

HELSE

Endringer i pasient- og brukerrettighetsloven og psykisk helsevernloven

FF ga innspill om at formålet måtte endres fra å "fremme riktig bruk av tvang". Og at det må lages et eget lovverk som regulerer tvang for barn og unge i psykisk helsevern, fordi det ikke finnes regler for bruk av tvang for barn under 16 år. Ved utarbeidelse av loven må det innhentes synspunkter til barn og unge som berøres av loven, og at disse inkluderes og vektlegges i arbeidet.

Høring - forslag til endringer i reglene om taushetsplikt i helsepersonelloven og pasientjournalloven mv.

FF spilte inn at lovforslagene om taushetsplikt i helselovene må inkludere og tydelig vise synspunktene til barn under 18 år som berøres. Reglene for deling må inkludere at barn skal informeres om, uttale seg og meningen deres vektlegges i vurdering av opplysningsdeling med andre helsepersonell eller instanser. Helsepersonell kan ikke gjette om barnet vil motsette seg at opplysninger deles, derfor må de bli spurt for å få reell mulighet til å påvirke deling av opplysninger. Barnets mening skal være et sentralt moment i alle beslutninger om tilgjengeliggjøring av helseopplysninger, uavhengig av samtykkekompetanse.

Rusreform

FF spilte inn at døgnhjelp for rus burde ligge hos ideelle aktører og ikke på sykehus. Lavterskel rushjelp i kommunen bør styrkes og all rushjelp må sikre barns rettigheter art 3, 12 og 16 i barnekonvensjonen.

JUSTIS

Rapport fra ekspertgruppen for tiltak for barn som begår gjentatt eller alvorlig kriminalitet

FF ga innspill til Justis- og beredskapsdepartementet om at prosessen med å utarbeide rapporten ikke sikrer barn som gruppe sin rett til å bli hørt (jf. barnekonvensjonen artikkel 12), og at kunnskapen fra barn som FF har hentet inn er tydelig på at låste institusjoner og fysisk makt sjeldent hjelper barn ut av kriminalitet. FF spilte også inn at flere av forslagene i rapporten var i direkte motstrid med merknadene Norge fikk etter å ha rapportert til FNs barnekomité.

Forvaltningsloven

FF ga både skriftlig og muntlig innspill til Justiskomiteen på Stortinget om at artikkel 3, 12 og 16 i FNs barnekonvensjon må beskrives konkret i ny forvaltningslov. FF spilte inn at disse rettighetene er helt avgjørende for at barn skal kunne snakke trygt og ha tillit til fagpersoner i det offentlige.

Statsbudsjettet

FF spilte inn at Justiskomiteen må be Justisdepartementet om å gjennomgå lovverkene på justisfeltet og sikre at artikkel 3, 12 og 16 i FNs barnekonvensjon beskrives tydelig i lovene, slik som i barnevernsloven. FF spilte også inn at alle barn som skal i avhør med politiet som mistenkt må få forsvarer oppnevnt.

PROFFER OG REGIONER

Forandringsfabrikken jobber med å engasjere proffer rundt i landet, for å løfte kunnskap fra barn og unge i de ulike regionene

PROFFER

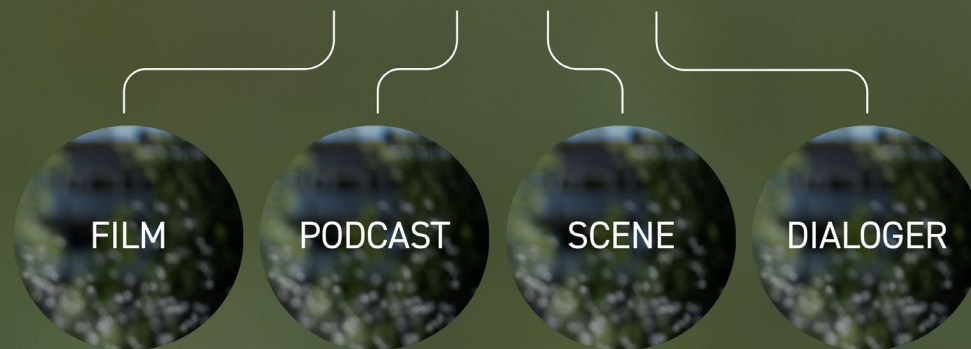
En viktig del av Forandringsfabrikkens arbeid er å gi ungdommer i ulike livssituasjoner mulighet til å presentere hovedsvar (svar fra mange barn). Barn og unge, 12-20 år, kan bli proffer blant annet gjennom å først ha deltatt i kunnskapsinnhenting, at ungdommen kjenner en proff eller at voksne i tjenester tipser dem om FF. En proff er en ungdom som ønsker å bidra til å formidle hovedsvar, som er hentet inn gjennom Forandringsfabrikken sine undersøkelser og rådsinnhenting.

De fleste proffer har blitt aktive etter selv å ha deltatt i en kunnskapsinnhenting. De presenterer hovedsvar til studenter, fagfolk og myndigheter. Dette kan gjøres i presentasjoner, møter, på film eller i podcast. Proffer inviteres også til å bidra i utvikling av ulike materiale og innspill bygd på hovedsvar - til fagfolk, studenter og beslutningstakere.

All deltakelse i Forandringsfabrikken er frivillig og ungdommer kan når som helst melde seg ut. Alle ungdommer er velkommen, uavhengig av om de er stille, urolige, vant eller ikke vant til å være i fellesskap osv. Unntaket er dersom ungdommene strever med rus eller andre sterke smerteuttrykk som kan gjøre det utrygt for andre ungdommer.

FORMIDLE HOVEDSVAR TIL FAGFOLK, STUDENTER OG BESLUTNINGSTAKERE

Proffer løfter hovedsvar, gjennom scenepresentasjoner, dialoger, film, podcast o.l. Da velger proffene hvilke hovedsvar som de ønsker å presentere og utdype, som hører til et system de selv har erfaring med.

TRYGGHET OG LAGBYGGING FOR Å UTDYPE OG FORMIDLE HOVEDSVAR

For at proffer skal kunne utdype råd, formidle dem og lage ulike typer materiale og innspill bygd på hovedsvar - til fagfolk, studenter og beslutningstakere, trengs trygghet og lagbygging.

PROFFER I REGIONER

Forandringsfabrikken har i mer enn ti år arbeidet i regionene i Norge, med vekt på region Vest, Midt-Norge og Øst og med besøk i region Nord og Sør. Innhenting av erfaringer og råd fra barn og unge, aktiviteter og samlinger for ungdommer, dialoger mellom ungdommer og fagfolk/studenter og samarbeid med lokale myndigheter er i fokus.

Profftreff

I 2025 har FF arrangert profftreff på Sørlandet, i Rogaland, Vestland, på Østlandet, i Trøndelag, Troms og Nordland. Det ble arrangert profftreff i Oslo, Trondheim, Stavanger, Bergen, Kristiansand, Bodø og Tromsø.

På profftreff utdype proffene råd til systemene og blir kjent med hverandre i et trygt fellesskap. Det har i tillegg vært en rekke mindre samlinger der proffer blant annet har bidratt i produksjon av film.

Proffaktiviteter

I 2025 har FF arrangert proffaktiviteter for aktive proffer i regionene. Fokus er på at proffene blir bedre kjent og trygge på hverandre, slik at det blir mulig å utdype råd sammen på profftreff, helgesamlinger, i møter eller på foredrag. Eksempler på aktiviteter har vært lageverksted, tur med grilling, kino, bading, go-kart, klatrepark, fornøylesparker og minigolf.

I desember gjennomførte vi den faste desembermiddag-tradisjonen i hver region, for aktive proffer og ungdommer som tidligere har vært proffer. Her ble det servert god mat, gitt julegaver til proffene, og gjennomført hyggelige aktiviteter som julekort-laging og perling.

Helgesamlinger

I 2025 har FF arrangert flere helgesamlinger i Oslo og andre regioner, der proffer fra ulike steder i landet møtes for en helg med mening. Samlingene kombinerer fellesskap og lagbygging med arbeid der proffer utdype råd basert på egne erfaringer.

Helgene fylles med oppdrag der varierte metodeverktøy brukes, for å gjøre det både trygt, engasjerende og gøy å dele. Temaene for samlingene har blant annet vært skole, barnevern og psykisk helse. Tilbakemeldinger fra proffene viser at helgesamlingene oppleves som trygge, meningsfulle og viktige – både for å bli kjent med andre og for å bidra med kunnskap som kan gjøre en forskjell.

Sommercamp

Proffcamp er en sommerleir der proffer fra hele landet møtes. Campen finnes for at proffer fra rundt i Norge skal kunne utdype og formidle råd, og for at proffene skal kjenne på fellesskap, mestring og mening.

I 2025 ble det arrangert en felles camp. Der deltok proffer med erfaring fra skole, hjelpetjenester og politi. Proffene bidro med å utdype råd til studenter, fagfolk og politikere. De har utdyppet råd gjennom "oppdrag" i små grupper på ulike tema, som skole, helsesykepleier, fastlege, uteseksjon, barneverntjeneste, BUP, barneverninstitusjon, politi og flere. Proffene fikk velge tema selv for hvert oppdrag, både ut ifra systemet de ville utdype råd til og tema de ville utdype råd på innenfor det systemet.

I tillegg til oppdragene, ble proffene kjent med hverandre gjennom ulike aktiviteter, som bli-kjent leker, volleyball, kubb, male, lage musikk, bade osv.

Høstcamper

Etter tilbakemeldinger fra proffer om at camp én gang i året ikke er nok, arrangerte FF 3 høstcamper i 2025. Høstcamper er helgesamlinger hvor proffer fra to regioner samles for en helg ute i naturen, fylt av fellesskap, og for å løse viktige oppdrag til Norge og aktiviteter.

Proffer fra Nordland og Trøndelag møttes i Grong, proffer fra Sørlandet og Østlandet møttes i Asker og proffer fra Rogaland og Vestland møttes i Haugesund. Ungdommene gikk i dybden på råd til fagfolk, studenter og beslutningstakere, både på skole, helse- og barnevernfeltet.

REGION TRØNDELAG

I 2025 ble region Trøndelag en pilotregion for å prøve ut nye arbeidsmåter og nye former for samarbeid.

Kunnskapsinnhenting i Trøndelag

I 2025 gjennomførte Forandringsfabrikken Trøndelag rådsinnhenting på skoler og fritidsklubber i Trondheim og Stjørdal. 506 ungdommer fra 13 til 19 år deltok. De ga innspill til hva ungdommer vil være med å bestemme i skolen, hva som gjør det tryggere å si ifra, og hva som kjennetegner gode voksne i skolen. Rådene er viktig kunnskap som kan bidra til tryggere og mer treffsikre skolehverdager i Trondheim og i regionen.

Vi hentet også inn svar fra barn og unge i Trøndelag gjennom et Kunnskapstorg på Fellesverket. Ca. 60 barn og unge 6-21 år deltok. De ga råd om hva barn og unge vil være med å bestemme, hva som er gode systemer for barn, og drømmer eller ønsker for fremtiden.

Tilbud for proffer i Trøndelag

Gjennom året har proffer i Trøndelag deltatt på aktiviteter, samlinger og camper som bygger fellesskap, trygghet og mestring. Aktivitetene har gitt proffene mulighet til å bli kjent med hverandre, ha gode fellesopplevelser og styrke fellesskapet i Forandringsfabrikken. Proffer har deltatt på Rockheim-besøk, RIB-tur, malekurs, bowling, gokart og klatreparken Høyt & Lavt. Året ble avsluttet med den tradisjonelle desembermiddagen for proffer og tidligere proffer. Proffene har deltatt på rådskvelder, høstcamp i Grong, nasjonale helgesamlinger i Oslo og den årlige sommercampen på Gjøvik. Samlinger og camper har gitt rom for fellesskap, erfaringsdeling og mulighet til å jobbe sammen for å utdype og løfte kunnskap fra barn.

Formidling av kunnskap fra barn

Proffer i Trøndelag har i 2025 bidratt i ulike scenepresentasjoner for studenter og fagfolk. De har blant annet formidlet kunnskap fra mange barn til medisinstudenter på NTNU, barnehagestudenter på Dronning Maud, politiansatte ved Trøndelag Politidistrikt, og ansatte i barnevernsinstitusjoner fra hele Trøndelag, i regi av statsforvalteren. Proffer har også bidratt på en forskningskonferanse om barn og barndom i Norden, arrangert av NTNU. Der viste proffene hvordan FF lager trygghet og bruker ulike metodeverktøy for å hente inn svar fra barn og unge i ulike livssituasjoner.

I oktober 2025 arrangerte FF en fire-dagers kunnskapsfestival i Trondheim for å understreke at alle lokale myndigheter, ledere og utdanningsinstitusjoner i Trøndelag trenger kunnskap fra barn, og hvor kort vei det er til å få denne kunnskapen. Barn og unge formidlet kunnskap fra mange barn, på ulike steder rundt i Trondheim, om hvorfor det er viktig at voksne lytter og samarbeider med barn for å ta gode beslutninger som omhandler barn (mer om festivalen på de neste sidene).

Nettverk og samarbeid

Forandringsfabrikken Trøndelag samarbeider med institusjoner og aktører som jobber for barn og unge, for å nå flere og for å skape trygge møteplasser der ungdom kan dele erfaringer, gi råd og oppleve at stemmen deres betyr noe. I 2025 har vi hatt dialog og samarbeid med en rekke skoler og fritidsklubber i bl.a. Trondheim, Stjørdal, Malvik og Melhus. Vi har vært i dialoger og samarbeidet med myndigheter og organisasjoner som blant annet Statsforvalteren i Trøndelag, Uteseksjonen i Trondheim, MOT Norge, Fellesverket, Carbon Fritidsklubb og Hegra menighet. Gjennom denne typen samarbeid møter vi ungdom på arenaer der de er, og løfter kunnskap fra barn som et viktig grunnlag for utvikling av tryggere og mer treffsikre tilbud i regionen.

KUNNSKAPSFESTIVALEN “DER BARN VISER VEI”

En festival som løftet frem hvor kort vei det er til barns kunnskap, og hvordan samfunnet vinner på å lytte og ta kunnskapen på alvor

I Trøndelag formidlet barn, unge og voksne i fire dager kunnskapen som barn selv har. Ordfører, oppvekstbyråd, kommunestyrepolitikere, dommere, jurister, forskere, statsforvalteren, ledere og fagfolk i skoler, barnehager, hjelpetjenester, uteseksjonen og politi deltok i dialoger med barn og unge med erfaring fra skoler, fritidsaktiviteter og hjelpetjenester.

Festivalen ble gjennomført for å sette fokus på at barn og unge har råd og meninger som voksne trenger, både i Trøndelag og i Norge. Voksne trenger dette for å kunne ta gode avgjørelser for et enkelt barn og for grupper av barn, i samarbeid med barn. Når voksne vil lytte, forstå og ta på alvor rådene og meninger fra barn, kan handlinger og avgjørelser som angår barn bli klokere og mer nyttige for dem det gjelder.

Åpning på rådhuset

Festivalen ble høytidelig åpnet i Trondheim rådhus. Elever fra fem barne- og ungdomsskoler og ungdommer med erfaring fra hjelpetjenester var denne dagen de som satt rundt bordet i byrådssalen.

Ordfører Kent Ranum åpnet festivalen sammen med barn og unge. Han takket FF for jobben vi gjør med å hente inn svar fra barn og unge og for at kunnskapsfestivalen kom først til Trondheim.

Oppvekst- og utdanningsbyråd Lucie Katrine Eidem var også på åpningen. Hun tar hver dag avgjørelser som angår barn og ungdommer og startet med å gjøre elevene klar over at de virkelige sjefene hennes er de som satt rundt bordet i byrådssalen nå. Hun understreket også at rådene de ga henne, er viktige for henne.

På åpningen var også politikere fra Trondheim bystyre og kloke voksne som forstår betydningen av kunnskap fra barn og nytten den kan ha i systemene som de jobber i.

Kunnskapsdag

På Kunnskapsfestivalen arrangerte FF også en "kunnskapsdag".

Første del var for barnehage og skole. Her var ledelse for skoler og barnehager, og ansatte på utdanninger invitert. Målet var å vise hvordan kunnskap fra barn og rettighetene som barn har, henger tett sammen. Vi ville også vise hvordan rettigheter kan sikres i praksis – sett fra barn og unge.

Andre del var for ledere og fagfolk i lavterskeltilbud, hjelpetjenester og politi. Målet var å vise hvordan kunnskap fra barn og rettighetene som barn har, henger tett sammen. Vi ville også vise hvordan rettigheter kan sikres i praksis i disse tjenestene – sett fra barn og unge.

Del 1: Barn og voksne bidro på scenen

Del 2: Barn og voksne bidro på scenen

Viktige møter

Kunnskapsfestivalen ville vise at alle som møter barn eller jobber for at barn skal ha det best mulig, trenger kunnskap fra barn. Derfor møtte ungdommer viktige voksne, til dialoger om kunnskap som er viktige på deres felt og om hvordan de kan bruke denne viktige kunnskapen i deres arbeid. Ungdommene møtte åpne og engasjerte ansatte hos statsforvalteren, på NTNU sin lærerutdanning og i RVTS Midt (Regionalt ressursenter om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging).

Kort vei til kunnskap

Fellesverket Trondheim, Natur og Ungdom og Forandringsfabrikken arrangerte sammen en dag hvor barn og unge i Trondheim fikk gi viktige råd. Arrangementet avsluttet Kunnskapsfestivalen. Ca. 60 barn og unge, 6-21 år, var på Fellesverket Trondheim og delte råd, ønsker og drømmer for fremtiden gjennom å gå rundt på ulike "stasjoner" og svare på spørsmål. De delte sin kunnskap om hva barn og unge vil være med å bestemme, ga et viktig råd til kommunen eller til systemer for barn i kommunen, og delte en drøm eller et ønske for fremtiden. Deltakerne fikk også bli kjent med Natur og Ungdom sitt arbeid, Fellesverket sine tilbud og hva FF jobber med.

3

INTERNASJONALT ARBEID

FFs INTERNASJONALE ARBEID

Kunnskap fra barn har bidratt til viktige forandringer på oppvekstfeltet i Norge. Metoden vi bruker sikrer at synspunktene fra mange ulike barn kan bli hørt, også små barn og barn i utsatte livssituasjoner. Forandringsfabrikken legger også til rette for at barn og unge selv kan formidle kunnskap fra mange barn til voksne med mulighet til å forandre. Vi vet at myndigheter, organisasjoner og tjenester rundt i Norden, Europa og verden også jobber mot lignende mål som Forandringsfabrikken. De siste årene har vi systematisk ledd etter internasjonale samarbeidspartnere. I 2025 har nettverket med internasjonale samarbeidspartnere økt, for erfaringsutveksling, inspirasjon og samarbeid.

På kartet vises land vi har samarbeidet med i 2025

OPPLÆRING I FORANDRINGSMETODEN

Forandringsfabrikken (FF) har i mer enn 15 år invitert barn og unge rundt i Norge med i undersøkelser, med vår metode Forandringsmetoden. Forandringsmetoden bygger tett på Participatory Learning and Action (PLA), en deltakende metode brukt i aksjonsforskning.

Forandringsmetoden er videreutviklet sammen med ungdommer i Norge, for å finne verktøy som engasjerte mange barn og unge her. Forandringsmetoden tar på dyp alvor at barn er ulike og at grupper av barn har rett til å si sin mening, på måter som oppleves trygge for dem.

Mer enn 16 000 barn og unge i Norge har siden 2009 gitt råd i ulike typer kunnskapsinnhentinger Forandringsfabrikken har gjennomført. Visuelle og kreative verktøy og dialoger er brukt. Både i starten og i ulike perioder gjennom disse årene har forskere vært tett knyttet til arbeidet, spesielt til FFs kvalitative undersøkelser. De siste årene har forskere også hatt metodeansvar for hver enkelt undersøkelse.

Metoden har blitt lagt merke til av myndigheter, kunnskapssentre og organisasjoner rundt i Europa og i verden. Flere ønsker nå opplæring i hvordan bruke den i sitt land.

I 2025 har Forandringsfabrikken lært opp og veiledet et kunnskapssenter i Nederland i å gjennomføre en undersøkelse med Forandringsmetoden. Deres første undersøkelse med metoden har temaet barns møte med politiet. Målet med undersøkelsen er å finne ut hvordan barn opplever politiet og hvilke råd barn har til hvordan politiet kan møte barn på måter som oppleves tryggest mulig. Forandringsfabrikken har bidratt i opplæring av undersøkere, rigg til undersøkelsen, veiledning under gjennomføring, systematisering og oppsummering av erfaringene og rådene. De forbereder seg nå på å gjøre flere undersøkelser det neste året.

INTERNASJONALE PROSJEKTER I 2025

Barn i utdanningene

I 2025 har Forandringsfabrikken samarbeidet med Lund Universitet, København professionshøjskole, Universitetet i Sør-Øst Norge, Elevernas riksförbund og Sveriges Elevkårer i prosjektet "Bedre skoler og tjenester med kunnskap fra barn".

Målet med prosjektet er å utvikle og dokumentere innovative måter å inkludere kunnskap fra barn og unge i undervisning på høyskoler og universiteter. I 2025 har universitetene prøvd ut ulike måter å ta inn oppsummert kunnskap fra barn i skole og sosialutdanninger. Prosjektet er finansiert av Nordplus.

No decisions without us

I 2025 har Forandringsfabrikken samarbeidet med Unga Örnar (Sverige) og Danske skoleelever (Danmark) i prosjektet "No decisions without us". Målet med prosjektet er å øke beslutningstakernes kunnskap

om barns rett til å bli tatt på alvor i beslutninger som angår dem i skoler, i kommuner og nasjonalt. I 2025 har ungdommer fra de tre organisasjonene møttes i to samlinger for å lage filmer og beskrive hvorfor barn må være del av beslutninger. Prosjektet er finansiert av Nordisk Kulturkontakt.

Nordic youth empowerment

I 2025 har Forandringsfabrikken samarbeidet med Youth 2030 movement (Sverige) og Nuorisola ry (Finland) i prosjektet "Nordic youth empowerment project". Målet med

prosjektet er å øke kunnskap om unges deltakelse i demokratiske styringsstrukturer i Norden, øke forståelsen for felles samfunnsutfordringer for ungdom i de nordiske landene og måter å håndtere disse på. I 2025 møttes ungdommer fra de tre organisasjonene til workshop i Norge og i Finland. Prosjektet er finansiert av Nordisk Kulturkontakt.

Learn Safely

I 2025 har Forandringsfabrikken ferdigstilt prosjektet Learn Safely som har blitt gjennomført sammen med organisasjonen Comparte (Portugal). Elever fra både Norge og Portugal ga i 2024 råd om hva som er viktig for at det skal kjennes trygt i ulike situasjoner i skolehverdagen. Rådene fra elevene ble i 2025 til konkrete verktøy som er publisert på learnsafely.org. Prosjektet er delfinansiert av Erasmus+.

INTERNASJONALE BESØK

Bidro på konferanse om traumer og motstandsdyktighet

FF bidro på konferanse i København i regi av Nordisk forening mot barnemishandling og omsorgssvikt. Temaet var "Motstandsdyktighet og traumer – ansvar og håp". FF holdt to korte presentasjoner og et symposium. Temaene var: God kvalitet i barnehus sett fra synspunktene til grupper av barn, boka "Uten trygghet er vi sjanseløse", om fellesskap og menneskevarme, Viktige veier til å finne mening, og om betydningen av å behandle traumer, der også Joannahuset bidro.

Møtte organisasjoner og myndigheter i Irland

FF deltok i 2025 i en rekke fysiske og digitale møtepunkter med organisasjoner og myndigheter i Irland. Målet var å hente inspirasjon fra hvordan Irland har endret strukturer for å sikre barn som gruppe sin rett til å bli hørt i beslutninger som angår dem.

Bidro i konferanse om barns rettigheter i Irland

FF bidro i "Biennial Workshop on Developing Research in Children's Rights and Family Law", på School of Law, University College Cork, Irland i selskap med Aoife Daly, Laura Lundy og flere engasjerte akademikere fra Japan, USA, Slovakia, Belgia, Nederland, Storbritannia og Irland. FF bidro med innlegget "The Autonomy Principle for Children as a Group: Strengthening Collective Participation in Decision-Making".

Bidro i fokusgruppe for OECD

FF bidro i fokusgruppe for OECD sitt arbeid med å lage en "Child Participation Playbook", en håndbok med beskrivelser av hvordan barns deltakelse kan fasiliteres på gode måter og som også kan inkludere barn som sjeldent blir involvert. FF har bidratt med innspill til hvorfor det er viktig og hvorfor barn i utsatte livssituasjoner må involveres i beslutninger som angår dem på individ - og systemnivå.

Lærte om barnevennlige rettsprosesser i Belgia og Nederland

FF deltok sammen med en delegasjon fra Barneverns- og helsnemnda i Belgia og Nederland for å besøke domstoler og universiteter. Målet var å lære hvordan de tilrettelegger for barnevennlige rettsprosesser og løfte erfaringer fra Norge.

Besøk fra Joannahuset

FF fikk besøk av Joannahuset fra Danmark. Joannahuset er Danmarks første krisesenter for barn. Her kan barn og unge under 18 år få et sted å sove og juridisk bistand. Barn kan være på krisesenteret i 48 timer uten at omsorgspersoner må samtykke, men de blir informert om at barnet er på krisesenteret.

FF og Joannahuset delte erfaringer om hvordan barn i utsatte livssituasjoner kan bli tatt på større alvor i beslutninger som angår dem. Vi var enige om at ideen med krisesenter for barn under 18 år også må realiseres i Norge.

4

ARRANGEMENTER

MATHILDE DAGEN

“Når barn har sterke smerteuttrykk er det ekstra viktig at dere samarbeider med barn om hvilken hjelp de skal få, hvis ikke kan det få store konsekvenser”

- Mathilde

Mathildedagen er et arrangement der FF løfter kunnskap fra barn og barns rettigheter. Denne dagen ble første gang arrangert i 2024, til minne om proff Mathilde som brått døde i 2023. Hun hadde siden 2019 jobbet hardt med å forbedre systemene for barn og unge i Norge.

Mathildedagen 2025 hadde fokus på noen av mulighetene myndigheter, tjenester, skoler og rettssystem har, hvis vi bestemmer oss for å ta utgangspunkt i det barn sier og deretter vurdere og vekte dette opp mot andre hensyn. Kunnskapen fra barn møtte på denne dagen mange kloke voksne i dialog, for å skape større forståelse for hva vi kan gjøre for barn, for at barnehage og skole skal bli gode steder å være.

Dagen ble fylt med varme, engasjement og mulighetstenking. Tilbakemeldingene var tydelige på at kunnskap fra barn, i dialog med voksne, ga en større forståelse for hva som kan gjøres for at barnehager, skoler, hjelpetjenester og kriminalomsorg skal oppleves trygge og nyttige.

Del 1: Barnehage, skole og skolehelsetjenester

Vi fulgte Mathias og Maja fra de var 4 til 18 år, gjennom barnehage, skole og skolehelsetjeneste. Hva skjedde? Hvorfor? Hva var nyttig og gjorde det trygt? Hva hjalp ikke? Hva gjorde det verre? Ved hjelp av lydklipp, videoklipp og dialoger mellom unge, fagfolk, akademikere og politikere prøvde vi å bedre forstå hva myndigheter, utdanninger, ulike fagfelt og Stortinget kan gjøre for at barn og unge opplever best mulig kvalitet i systemene som er laget for dem.

Temaene var:

- Hvordan få til barnehage- og skolemiljø som sikrer trygghet og samarbeid med barna? Hva er god forebygging, sett fra barn?
- Hvordan gjøre tverrfaglig samarbeid på trygge og nyttige måter når barn strever eller ikke har det trygt på skolen eller i barnehagen?
- Hva gjør vi når elever utfordrer og må stoppes?
- Hvordan inkludere indikatorer som barn synes er viktige i arbeidet med å sikre god kvalitet i barnehage og skole? Hvordan gjøre tilsyn av kvalitet på trygge og effektive måter for barn i barnehage og skole?

Dialog om barnehage- og skolemiljø og god forebygging sett fra barn

F.v. Jorunn Grøndalen (fagrådgiver Helsesykepleierne i NSF), Ståle Sand Kalkvik (leder FUG), Kari Stamland Gusfre (førstelektor Læringsmiljøsentret), Rune Gulbrandsen (seniorrådgiver Barneombudet), Trude Dorthea (Kroken rådgiver kvalitet og utvikling Asker kommune), med proffer

Hvordan sikre god kvalitet i barnehage og skolen også med indikatorer som barn sier at er viktig?

F.v. Karin Gustavsén (Korus Sør), Rolf Øistein Barman-Jenssen (oppvekstdirektør Tromsø), Arild Bjørndal (direktør CEI Global og daglig leder i FF), Marit Skivenes (professor UIB), med proffer

Hva gjør vi når elever utfordrer og må stoppes?

F.v. Benas Grubliauskis (sentralstyremedlem Elevorganisasjonen), Anna Nylund (professor Universitetet i Bergen), Simen Skogli (daglig leder Trygg av natur), Henrik Raustøl (Spesialrådgiver hos Barnehage-, skole- og lærlingombudet Oslo), med proffer

Del 2: Lavterskeltilbud, hjelpetjenester og kriminalomsorg

Vi fulgte Mathias og Maja gjennom lavterskeltilbud, hjelpetjenester og kriminalomsorg. Hva skjedde? Hvorfor? Hva var nyttig og gjorde det trygt? Hva hjalp ikke? Hva gjorde det verre? Hva er det viktigste vi kan gjøre når barn sier det haster? Ved hjelp av lydklipp, videoklipp og dialoger mellom unge, fagfolk, akademikere og politikere ville vi bedre forstå hva myndigheter, utdanninger, ulike fagfelt og Stortinget kan gjøre for at barn og unge opplever best mulig kvalitet i systemene som er laget for dem.

Temaene var:

- Hvordan kan kommunale tjenester jobbe godt med forebygging?
- Hvordan kan hjelpetjenestene hjelpe barn og unge som strever i et godt samarbeid med barna? Hvordan kan vi tenke klokt om bruken av diagnoser og medisiner?
- Hvordan møte barn som er utsatt for vold og overgrep, for å beholde tillit?
- Hvordan sikre og måle kvalitet i samarbeid med barn og unge?
- Hvordan kan vi stoppe barn som gjør kriminalitet, på kort og lang sikt?

Åpning ved statssekretær i Barne- og familiedepartementet

F.v. Siri Storstein Hytten, (statssekretær i Barne- og familiedepartementet), med proffer

Hvordan sikre og måle kvalitet i samarbeid med barn og unge?

F.v. Marit Skivenes (professor UiB), Sjur Lehmann (direktør i Helsetilsynet), Arild Bjørndal (direktør CEI Global og daglig leder i FF), med proffer

Hvordan kan kommunale tjenester jobbe godt med forebygging?

F.v. Børge Erdal (leder Uteseksjonen i Oslo), Kari Dehli Halvorsen (virksomhetsleder Knutepunkt Strømsø i Drammen), Ivar Stokkereit (fagsjef Barneombudet), med proffer

Hvordan møte barn som er utsatt for vold og overgrep, for å beholde tillit?

F.v. Arne Kristian Myhre (overlege St.Olavs hospital), Mathias Nordmoen (seniorrådgiver NUBA), Randi Mossefinn (RVTS Vest), med proffer

Hvordan kan hjelpetjenestene hjelpe barn og unge som strever i et godt samarbeid med barna? Hvordan kan vi tenke klokt om bruken av diagnoser og medisiner?

F.v. Tove Bruusgard (divisjonsdirektør tjenesteutvikling Bufdir), Inge Nordhaug (sosionom og forfatter), Ivar Stokkereit (fagsjef Barneombudet), Trond Velken (avdelingsoverlege BUPA Vestfold), med proffer

Hvordan kan vi stoppe barn som gjør kriminalitet sånn at det hjelper på kort og lang sikt?

F.v. Siv Gaarder og Karianne Hammer (seniorrådgivere ved KRUS), Helga Fastrup Ervik (avdelingssjef Sivilombudet), Kai Spurkland (direktør NIM), med proffer

Dialog mellom unge og stortingspolitikere

F.v. Farukh Qureshi (AP justiskomiteen), Mona Nilsen (AP helsekomiteen), Julia Brännström Nordtug (FRP helsekomiteen), med proffer

ARENDALSUKA

På Arendalsuka 2025 løftet Forandringsfabrikken kunnskap fra barn inn til fire dialoger om viktige tema for barn og ungdommer. Det kjentes bra å arrangere dialoger om disse temaene med politikere, fagfolk og flinke folk fra andre organisasjoner.

Barn vet om hjelpen virker, hvorfor spør vi dem ikke?

Norge bruker milliarder på kommunale og statlige hjelpetjenester til barn. Likevel vet vi lite om hjelpen gjør at de får det bedre. Hvordan kan vi inkludere tilbakemeldinger fra barn i måling av effekt av kommunale og statlige hjelpetjenester for barn?

Øverst fra venstre: Mona Nilsen (stortingspolitiker Arbeiderpartiet), Tom Georg Indrevik (ordfører Øygarden Høyre), Erik Stene (utvalgsleder ekspertutvalg), Kari Evensen (direktør oppvekstavdeling, statsforvalteren Vestfold og Telemark), med proffer

Bruk av fysisk makt mot barn setter dype spor - hvordan stoppe barn trygt?

Våren 2025 uttrykte FNs barnekomité dyp bekymring for at Norge har utvidet mulighetene for å bruke fysisk makt mot barn i skolen og i barnevernet. De fleste barn vil stoppes fra å gjøre skade, men de vil stoppes på måter som oppleves trygge. Hvordan kan vi bruke råd fra barn og FNs barnekonvensjon til å stoppe barn på ikke-voldelige og trygge måter?

Øverst fra venstre: Randi Dyvik (leder Josephinestiftelse barnehjem), Viola Gunvaldsen Breunig (juridisk rådgiver i FF), Ståle Sand Kalkvik (leder FUG), Sjur Lehmann (direktør Statens helsetilsyn), Zaid Norzai (sentralstyremedlem i Elevorganisasjonen), med proffer

Hvordan kan vi gi større innflytelse til barn i kommunale, regionale og nasjonale beslutninger?

FNs barnekomité ba nylig Norge om å bedre sikre at grupper av barn blir hørt i beslutninger som angår dem. Det kan bidra til bedre opplyste og dermed mer treffsikre beslutninger for barn. Trengs det en reform? Hvem har ansvaret? Hvordan kan vi få det til og hvor finnes det gode eksempler?

Øverst fra venstre: Line Ostad (kommunestyremedlem Grimstad), Ramani Nordli (bystyremedlem Arendal), Karin Gustavsen (sosiolog, sosionom og forfatter), Sjur Lehmann (direktør Statens helsetilsyn), Ivar Stokkereit (fagsjef Barneombudet) med proffer

Vil vi, og våger vi, å beskytte barn gjennom å samarbeide med dem?

Barn som ikke blir samarbeidet med, kan miste tillit til voksne. De kan slutte å fortelle og det blir vanskelig å hjelpe dem. Beslutninger som er ment for å gjøre livet bedre, kan i stedet bidra til å gjøre det verre. Hvordan kan vi gå fram for både å sikre barns rett til beskyttelse og til å bli samarbeidet med?

Øverst fra venstre: Proff, Mathias Lia Nordmoen (seniorrådgiver Nasjonal enhet for undersøkelser av svikt mot barn), Elin Saga Kjørhol (direktør Unicef), Heidi Merete Rudi (pasient- og brukerombud i Oslo og Akershus, sosial- og eldreombud i Oslo), Stig Bjønnes (førsteamanuensis sykepleievitenskap UiS) med proffer

VIKTIGE PRATER

Forandringsfabrikken bidro på Nordens velferdssenters dialog "Barns stemme i krise og beredskap - et nordisk ansvar" sammen med barneombud Mina Gerhardsen, statssekretær Helge Flø Kvamsås i Barne- og familiedepartementet, Avdelingssjef Unni Kløvstad og Nordisk ministerråd. Her løftet Forandringsfabrikken forpliktelsen i FNs barnekonvensjon til å vite synspunktene fra de grupper barn en beslutning angår.

Proffer med Ada Sofie Austegard (leder Stine Sofie Stiftelse)

Proffer med Cecilie Østensen Berglund (høyesterettsdommer)

Proff med Gunn Marit Helgesen (styreleder KS)

Proffer med Hege Nilssen (direktør Bufdir)

Proffer med Cathrine Grimsgaard (VID), Mona Irene Hauge (VID) og Ingrid Rindal Lundeberg (KRUS)

Proffer med Merete Smith, (generalsekretær i Den Norske Advokatforening)

5

STYRING OG ORGANISERING

ORGANISERING, STYRING OG FINANSIERING

Forandringsfabrikken er et kunnskapscenter, organisert som en ideell stiftelse. Arbeidet gjøres i samarbeid med barn og unge, og bygger på kunnskap fra barn og unge. I 2025 besto stiftelsen av et stort lag med proffer rundt i landet, fabrikkarbeidere, fire faglige råd, et representantskap og et styre. FF sitt hovedkontor er i Oslo, men vi jobber også fra regionbaser rundt i landet. I FF er det voksne fabrikkarbeidere og i tillegg en gruppe ungdommer på engasjement.

Forandringsfabrikken gir barn og unge en sterk plass

FF er en medlemsbasert stiftelse der barn og ungdommer har en sterk plass. Barn og unge 2-20 år inviteres til å delta i kunnskapsinnhentinger. Unge fra 13 år kan være med som proffer for å presentere og forklare hovedsvar fra kunnskapsinnhentingene.

Unge fra 13 år inviteres til å være medlemmer i Forandringsfabrikken. Medlemmene velger et representantskap med 50 representanter. De er i alderen 15-23 år og kommer fra alle regioner. FFs styre velges av representantskapet.

Forandringsfabrikkens styre

Styret er ansvarlig for virksomheten i Forandringsfabrikken og har sluttansvar for all virksomhet, inkludert kunnskapsinnhenting, kunnskapsprodukter og aktiviteter med barn og ungdommer. FFs styre hadde i 2025 sterk faglig, ledelsesmessig og administrativ kompetanse.

Styremedlemmer i 2025:

Alexander Sommerseth (styreleder): Salgsleder og tidligere proff
Toril Taklo: Avdelingsjef Psykisk helsevern for barn og unge, helse Førde
Marit Skivenes: Professor i statsvitenskap, UiB
Mathea Sunniva Bjørndal: Tidligere proff
Vanessa Marin Gundersen: Tidligere proff
Cathrine Torp: Kommunikasjons- og strategidirektør Revisorforeningen
Marie Lindsjörn Nordvik: Jurist og instituttleder UiT

Forandringsfabrikkens faglige råd

Forandringsfabrikken har fire faglige råd. Fagfolk, forskere og andre viktige aktører deler kunnskap fra forskning, arbeid i utdanningssystemer, praksisfelt og organisasjoner. Rådene fra FFs faglige råd gir viktige innspill til FFs strategiske valg og aktiviteter.

Fabrikkarbeidere og prosjektproffer

Hovedsvar fra barn om at systemer laget for barn må samarbeide tett med barn tar FF på alvor, også i organiseringen av vårt arbeid. Målet er et likeverdig samarbeid mellom unge og voksne. 3-4 proffer jobbet i 2025 som prosjektproffer, sammen med fabrikkarbeidere. Fabrikkarbeidere er unge voksne og voksne med en universitetsutdanning eller som har erfaring fra systemene. Ved utgangen av 2025 var det 17 ansatte på heltid og deltid i FF, inkludert noen proffer på engasjement. Arbeidet ledes av fagsjef Marit Sanner og daglig leder professor Arild Bjørndal.

Forandringsfabrikkens arbeid er organisert i grupper:

KUNNSKAPSINNHEITING: Henter inn erfaringer og råd fra nye barn og unge rundt i landet og oppsummerer kunnskapen i rapporter og hefter.

FAG, UTDANNING & FORSKNING: Formidler kunnskap fra barn til fagfolk og studenter gjennom kunnskapsprodukter som filmer, podcast og guider, i foredrag og møtepunkter og til forskningsprosjekter.

POLITIKK & JUSS: Driver påvirkningsarbeid overfor politikere og andre myndigheter,

REGION: Henter inn råd fra barn og unge lokalt, arrangerer aktiviteter og camper for unge som ønsker å være proffer og gjør samarbeidsprosjekter i regionen.

INTERNASJONALT: Arbeider for at Forandringsfabrikkens metode, arbeidsmåter og erfaringer fra 20 års arbeid skal inspirere og tas i bruk i andre land. Myndigheter, organisasjoner, forskningsmiljøer og utdanningsinstitusjoner er samarbeidspartnere.

Finansiering

Forandringsfabrikkens arbeid har gjennom det siste tiåret vært finansiert av offentlige midler fra Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet, Helsedirektoratet, Utdanningsdirektoratet og Sekretariatet for Konflikttrådene. For internasjonalt arbeid mottok FF støtte fra Erasmus, Nordisk kulturkontakt og Nordplus. Viktige bidrag kom også fra stiftelser, fond, og privatpersoner. FF fikk prosjektstøtte og bidrag fra Stiftelsen Dam, Sparebanken Nord-Norge, Stiftelsen Fridheim, Stiftelsen Benjamin Johannesens legat, Inge Steensland stiftelsen, Krefting stiftelsen og Lotteri- og stiftelsestilsynet. Denne støtten er grunnleggende for FFs arbeid. Samtidig ser vi på den som en viktig anerkjennelse av arbeidet FF gjør med systematisk å hente inn, formidle og å påvirke bygd på oppsummert kunnskap fra barn.

STØTTEPARTNERE | 2025

Stiftelsen Benjamin Johannesen Legat

Krefting-stiftelsen

FAGLIG RÅD SKOLE OG BARNEHAGE

Mandat faglig råd skole og barnehage

- Gi FF råd om strategiske valg og prioriteringer på barnehage- og skolefeltet
- Kommentere prioriterte satsinger og aktiviteter knyttet til vedtatt strategi på barnehage- og skolefeltet, slik at dette kan justeres i tråd med nye erfaringer og ny kunnskap
- Bidra til viktige dialoger på barnehage- og skolefeltet om hvordan sikre barns rett til å bli samarbeidet med i alt som angår dem, på individ- og systemnivå
- Gi FF råd om hvordan kunnskapen fra barn kan hentes inn, bearbejdes og formidles på en pålitelig og faglig forsvarlig måte på barnehage- og skolefeltet
- Gi FF råd om valg av tema og hvordan samarbeid med fagfolk, forskere og relevante kunnskapsmiljø best kan organiseres og struktureres på barnehage- og skolefeltet

Medlemmer

Jon Halvdan Lenning
Mobbeombudet i Troms fylkeskommune

Joakim Caspersen

Sosiolog og forskningssjef ved NTNU Samfunnsforskning

Marit Mjøs

Førsteamanuensis i pedagogikk ved NLA Høgskolen

Marianne Dahlseng

Kontorsjef ved sekretariatet til FUB og FUG

Solveig Østrem

Professor i pedagogikk ved Institutt for barnehagelærerutdanning ved OsloMet

Marianne Kolobekken

Rektor ved Fjellhamar skole i Lørenskog kommune

Rolf Øistein Barman-Jensen

Enhetsleder for Pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT) i Tromsø kommune

Elisabeth Walsøe Lehn

Høgskolelektor i pedagogikk ved Dronning Mauds Minne høgskole

Tore Tverbakk

Barnehage- og skolesjef i Bodø kommune

Åshild Viken Wåle

Førstelektor i pedagogikk og instituttneistleder ved Institutt for pedagogikk USN

Erling Berrum

Rektor ved Ingjerasen ungdomsskole i Nordre Follo kommune

FAGLIG RÅD HELSE

Mandat faglig råd helse

- Gi FF råd om strategiske valg og prioriteringer på helsefeltet
- Kommentere prioriterte satsinger og aktiviteter knyttet til vedtatt strategi på helsefeltet, slik at dette kan justeres i tråd med nye erfaringer og ny kunnskap
- Bidra til viktige dialoger på helsefeltet om hvordan sikre barns rett til å bli samarbeidet med i alt som angår dem, på individ- og systemnivå
- Gi FF råd om hvordan kunnskapen fra barn kan hentes inn, bearbeides og formidles på en pålitelig og faglig forsvarlig måte på helsefeltet
- Gi FF råd om valg av tema og hvordan samarbeid med fagfolk, forskere og relevante kunnskapsmiljø best kan organiseres og struktureres på helsefeltet

Medlemmer

Kari Dehli Halvorsen
Virksomhetsleder ved
Knutepunkt Strømsø i
Drammen

Ane Ugland Albæk

Førsteamanuensis og postdoktor
ved Institutt for psykososial helse,
Universitetet i Agder

Grete Willumsen

Enhetsleder for Barne- og
Familieenheten, Bodø kommune

Trond Velken

Avdelingsoverlege ved BUPA,
Sykehuset i Vestfold

Arne Kristian Myhre

Overlege ved Barne- og
ungdomsklinikken,
St. Olavs hospital

Kjersti Lillevoll

Førsteamanuensis ved
Institutt for psykologi, UiT.

Berit Bartnes

Fastlege, Nardosletta Legesenter

Stine Reiersen

Fagpolitisk spesialrådgiver i
Norsk Psykologforening

Camilla Wright

Leder for Uteseksjonen i
Trondheim kommune

Stig Bjønness

Førsteamanuensis, ved det
helsevitenskapelige fakultet,
UiS

Miriam Skjæveland Håland

Leder for Ressursenter ungdom,
Sandnes kommune

Ann Karin Swang

Leder for Landsgruppen av
helsesykepleiere

FAGLIG RÅD BARN OG FAMILIE

Mandat faglig råd barn og familie

- Gi FF råd om strategiske valg og prioriteringer barn- og familiefeltet
- Kommentere prioriterte satsinger og aktiviteter knyttet til vedtatt strategi på barn- og familiefeltet, slik at dette kan justeres i tråd med nye erfaringer og ny kunnskap
- Bidra til viktige dialoger på barn- og familiefeltet om hvordan sikre barns rett til å bli samarbeidet med i alt som angår dem, på individ- og systemnivå
- Gi FF råd om hvordan kunnskapen fra barn kan hentes inn, bearbeides og formidles på en pålitelig og faglig forsvarlig måte på barn- og familiefeltet
- Gi FF råd om valg av tema og hvordan samarbeid med fagfolk, forskere og relevante kunnskapsmiljø best kan organiseres og struktureres på barn- og familiefeltet

Medlemmer

Katrine Wolla
Barnevernleder i
Stange kommune

Gro Ulset
Forsker ved RKBU
Midt-Norge

Mogens Albæk
Psykologspesialist

Arne Veivåg
Leder for Stavanger
akuttsenter, Bufetat

Tone Mortensen
Barnevernleder i
Tromsø

Ingunn Tollisen Ellingsen
Leder av Nettverk for
velferdsforskning,
Universitetet i Stavanger

Vegard Snartland
Programkoordinator
barnevern ved USN

Reidun Follesø
Professor i barnevern
ved USN

Inge Nordhaug
Klinisk sosionom i barne- og
ungdomspsykiatri, pensjonist

Nina Bolstad
Leder ved
Kunnskapssenteret
Etat for barn og familie i
Bergen

Sissel Mary Frotjold
Tjenesteleder barnevern
i Alver kommune

Rønnaug Helene Frøiland
Direktør Etat for barn og
familie i Bergen Kommune

FAGLIG RÅD BARNES RETTIGHETER

Mandat faglig råd barns rettigheter

- Gi FF råd om strategiske valg og prioriteringer innenfor stiftelsens formål
- Kommentere prioriterte satsinger og aktiviteter knyttet til vedtatt strategi, slik at dette kan justeres i tråd med nye erfaringer og ny kunnskap
- Bidra til viktige dialoger om hvordan sikre barns rett til å bli samarbeidet med i alt som angår dem, på individ- og systemnivå
- Gi FF råd om hvordan kunnskapen fra barn kan hentes inn, bearbejdes og formidles på en pålitelig og faglig forsvarlig måte
- Gi FF råd om valg av tema og hvordan samarbeid med fagfolk, forskere og relevante kunnskapsmiljø best kan organiseres og struktureres

Medlemmer

Kirsten Sandberg

Professor emerita, Det juridiske fakultet, Universitetet i Oslo

Lena Bendiksen

Professor ved det juridiske fakultet, UiT Norges arktiske universitet

Lars Marius Heggberget

Kommuneadvokat, Trondheim kommune

Christian Børge Sørensen

Nemndsleder og spesialrådgiver i menneskerettigheter

Randi Sigurdson

Professor i rettsvitenskap, Universitetet i Sørøst-Norge

Anna Nylund

Professor, Juridisk fakultet, Universitetet i Bergen

Lise Gro Søreide

Tingrettsdommer ved Hordaland tingrett, Bergen

TAKK FRA STYRET

Øverst fra venstre: Marie Lindsjörn Nordvik, Toril Taklo, Alexander Sommerseth, Cathrine Torp, Marit Skivenes. Nederst fra venstre: Mathea Sunniva Bjørndal, Vanessa Marin Gundersen

2025 har vært et viktig år for Forandringsfabrikken. Erfaringer fra 20 års arbeid er løftet ut til flere land, og flere samarbeidsprosjekter på tvers av landegrensener har sett dagens lys. Det motiverer oss alle og gir kraft til sammen å fortsette arbeidet for at barn og unge trygt skal få uttale seg og tas på alvor i beslutninger.

FF er en sosial entreprenør som gjør innovasjon på ulike deler av oppvekstfeltet. Veiene for FFs arbeid er ikke gått opp tidligere, så vi måtte trække dem opp selv. Dette krevde mot og en organisasjon på stadig løsningsjakt. Uten mye midler gjennomføres det store antall aktiviteter. Ungdommer og voksne har strukket seg langt for å gi stemmer til de som sjelden blir hørt. Ofte har FF strukket seg lengre enn langt og gjort mer enn noen kunne forvente. Dette er styret veldig takknemlig for.

I 2025 ble undersøkelsene "Samarbeid alltid med meg" og "Forstå først" publisert, i tillegg til at FF gjennomførte flere kunnskapsinnhentinger. Proffer rundt i landet har deltatt på 13 helgesamlinger, 35 møter med politikere, 77 profftreff der de har gitt råd og 71 proffaktiviteter! 10 muntlige og 30 skriftlige høringsinnspill er levert til Stortinget. Mer enn 3500 studenter og fagfolk har fått møte proffer.

I 2025 ble også året for flere viktige arrangementer. Fire dialoger ble gjennomført på Arendalsuka, der unge, tjenesteledere, tilsynsmyndighet, organisasjoner og politikere deltok. Mathildedagen ble gjennomført for andre gang. Publikum fikk følge to barn gjennom møte med barnehage, skole, hjelpetjenester, politi, rettssystem og kriminalomsorg.

Som styreleder ser jeg på dette arbeidet som utrolig betydningsfullt. På vegne av hele styret vil jeg takke alle proffer og fabrikkarbeidere for den sterke innsatsen dere har lagt ned i 2025. Politikere, fagfolk og studenter fra rundt i landet har fått høre kunnskap fra barn. En særlig takk går også til FF sine fire faglige råd, for arbeidet med å holde fokus på og løfte denne kunnskapen. Samtidig takker vi alle dere som har tatt kunnskap fra barn på alvor i beslutninger.

Til slutt, en stor takk til våre samarbeidspartnere, som på ulike måter har bidratt til FF sitt arbeid i 2025. FF fortsetter nå å løfte barns tanker, råd og løsningsforslag videre. Når barn blir lyttet til på ekte, skjer det forandring.

Alexander Sommerseth, styreleder i FF 2024 og 2025

FFs ARBEID MED FNs BÆREKRAFTSMÅL

3 God helse og livskvalitet

Ungdata viser at det fortsatt er en del barn som står utenfor fellesskapet, som sliter med psykisk uhelse og som trenger mye hjelp av helsevesenet i Norge. Forandringsfabrikken jobber for å involvere og ta med barn og unge når det skal utvikles nye lover og retningslinjer innen rus og psykisk helse. På individnivå jobber vi kontinuerlig for at barn i vanskelige livssituasjoner skal inkluderes og finne mening og mestring ved å delta i Forandringsfabrikkens arbeid og aktiviteter.

4 God utdanning

Forandringsfabrikken jobber med å styrke utdanningssystemet ved å bruke barn og unges egne erfaringer og råd for å fremme endringer som kan forbedre læringsmiljøene i skole og barnehage. Vi utvikler råd og veiledere til barnehage og utdanningssituasjoner basert på elevers opplevelser og erfaringer i skole og barnehage.

5 Likestilling mellom kjønn

Forandringsfabrikken jobber for å fremme likestilling, spesielt når det kommer til barn og unges deltagelse i samfunnet. Vi jobber for å sikre at unge, uavhengig av kjønn, legning og bakgrunn, har like muligheter og rettigheter til å delta aktivt i beslutningsprosesser som angår dem på individ eller systemnivå.

10 Redusere ulikhet

Forandringsfabrikken fokuserer på å redusere ulikhet, spesielt ved å inkludere barn og unge i lavinntekt og andre utsatte grupper. Alle våre aktiviteter og samlinger er gratis og med god oppfølging av hver enkelt ungdom. Gjennom våre prosjekter sørger vi for å hente inn råd og kunnskap fra unge mennesker og at barn og unge i utsatte situasjoner får en plattform til å påvirke sin egen framtid.

11 Bærekraftige byer og lokalsamfunn

Forandringsfabrikken har aktiviteter og gjennomfører undersøkelser og rådsinnhenting over hele landet. Målet er å jobbe på tvers av offentlige og private aktører gjennom regionbaserte prosjekter med barn og unge for å sikre gode levevilkår for barn og unge i et lokalsamfunn. På denne måten vil vi også bidra inn mot delmål 10.3: å styrke muligheten for en deltakende, integrert og bærekraftig samfunnsutvikling i Norge.

16 Fred, rettferdighet og velfungerende institusjoner

Forandringsfabrikken jobber aktivt mot delmål 16.7, å sikre lydhøre, inkluderende, deltakelsesbaserte og representative beslutningsprosesser på alle nivåer. Vi jobber for at kunnskap og råd fra grupper av barn innhentes og gis verdi av beslutningstakere for å sikre forpliktelsene Norge har etter barnekonvensjonen til å inkludere og lytte til barn i beslutningsprosesser.

17 Samarbeid for å nå målene

Forandringsfabrikken er opptatt av samarbeid med både offentlige og private aktører for å skape endring for enkeltindivider og på systemnivå. I samarbeid med FF kan private og offentlige aktører få en unik mulighet til å samarbeide med barn og unge direkte.

FORANDRINGS FABRIKKEN

der barn har vist vei i mer enn 20 år

